

กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

THE STRATEGIES FOR SCHOOL MANAGEMENT BASED ON THE PHILOSOPHY OF
THE SUFFICIENCY ECONOMY OF THE LEARNING CENTER, ACCORDING TO THE
PHILOSOPHY OF THE SUFFICIENCY ECONOMY IN THE SATUK INDUSTRIAL AND
COMMUNITY EDUCATION COLLEGE, BURI RAM PROVINCE

ธีรกรณ์ พรเสนา

TEERAKON PORNSENA

วิทยาลัยการอาชีพสตึก

SATUK INDUSTRIAL AND COMMUNITY EDUKATION COLLEGE

จังหวัดบุรีรัมย์

BURIRAM PROVINCE

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการ 4 ขั้นตอน มีผลการวิจัย ดังนี้

1. หัวหน้าแผนก ครูและบุคลากรมีความต้องการกลยุทธ์การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาวิทยาลัย จำนวน 6 องค์ประกอบ ในระดับมาก
2. กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ที่สร้างขึ้นมี 6 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์ย่อย
3. วิทยาลัยการอาชีพสตึก มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาในระดับมากที่สุด ทุกกลยุทธ์
4. วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ได้รับการประกาศเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาและได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษาต้นแบบจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำสำคัญ : ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, กลยุทธ์, ศูนย์การเรียนรู้

ABSTRACT

The purpose of this research is to create the strategies for school management, based on the philosophy of the sufficiency economy of the learning center, according to the philosophy of the sufficiency economy in the Satuk Industrial and Community Education College, Buri Ram province. This research consists of 4 steps. **Research results**

1. The department head, teachers and personnel need the management strategy based on the philosophy of the sufficiency economy of the learning center, according to the philosophy of the sufficiency economy in college education, consisting of 6 elements were at a high level.

2. The strategies for the school management, based on the philosophy of the sufficiency economy of the learning center, according to the philosophy of the sufficiency economy in the Satuk Industrial and Community Education College, Buri Ram province, were created with 6 main strategies and 12 sub strategies.

3. Satuk Industrial and Community Education College, Buri Ram province had operated according to the philosophy of the sufficiency economy of the learning center, according to the philosophy of the sufficiency economy in the Education College, at a very high level in every strategy.

4. Satuk Industrial and Community Education College has been announced as a learning center according to the Philosophy of the Sufficiency Economy in Education and has been selected as a model vocational education institution from the Office of the Vocational Education Commission.

Keywords : Philosophy of Sufficiency Economy, Strategy, Learning Center

บทนำ

เป้าประสงค์ที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและเติมเต็มศักยภาพของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการในแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทย ตามที่ปรากฏในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553) ที่ยึดหลักการจัดการศึกษาโดย “การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เป้าหมายสำคัญที่สุดคือการจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองสูงสุดตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ไว้ 4 ข้อ คือ 1) ยกระดับคุณภาพผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานสากล 2) เพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพให้เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดอาชีวศึกษา 4) เพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการให้มีมาตรฐานและคุณภาพโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการอาชีวศึกษา 4 มิติ คือ มิติที่ 1 การสร้างโอกาสทางการศึกษา “เรียนฟรีมีงานทำ มีรายได้ระหว่างเรียน” มิติที่ 2 การพัฒนาคุณภาพ “ปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนปฏิรูปการสอบให้ทันกับยุคสมัยอย่างมีคุณภาพ” มิติที่ 3 การสร้างประสิทธิภาพในด้านการบริหารจัดการ “การบริหารจัดการเป็นที่ยอมรับเชื่อมั่นมีเอกภาพ ใช้เทคโนโลยีสนับสนุน” มิติที่ 4 ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา “เพิ่มทักษะวิชาชีพด้วยความร่วมมือในและต่างประเทศ” โดยมิติที่ 2 เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาได้เน้นคุณภาพ 3 ด้านคือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านคุณภาพสถานศึกษา 3) ด้านคุณภาพครู โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2561)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Philosophy of Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ถึงระดับรัฐ ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้เกิด

ความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) ในด้านการศึกษากระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้มีการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกระดับเพื่อให้ผู้บริหารองค์กร ครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรด้านการศึกษาและนักเรียน นักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำหลักคิด หลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการบริหารจัดการ ตลอดจนการประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในตนเองและผู้อื่นอย่างยั่งยืนตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

คณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานคณะกรรมการโดยตำแหน่ง ได้กำหนดนโยบายให้หน่วยงานที่มีสถานศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีการขยายผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาเป็นแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์และแนวทางที่กำหนด กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีนโยบายพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพด้วยความยั่งยืนจึงพัฒนา “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการขยายผลการขับเคลื่อนสถานศึกษาพอเพียง โดยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาและประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560)

วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ได้เห็นความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้ดำเนินการกำหนดเป็นทิศทางในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยดำเนินการสอดแทรกและบูรณาการความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนทุกแผนกของวิทยาลัยการอาชีพสตึก มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดและเป้าหมายผลการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ส่งผลให้วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับการประเมินให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง ซึ่งผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญการเป็นสถานศึกษาพอเพียง ต้องการให้มีการดำเนินการเป็นไปอย่างยั่งยืนและเกิดประสิทธิภาพมากขึ้นและมีความต้องการในการพัฒนาวิทยาลัย การอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จึงได้ศึกษาหากกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เพื่อให้ได้ชุดองค์ประกอบหรือกลยุทธ์ ในการปฏิบัติงานในวิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน มีเครื่องมือนำไปปฏิบัติงานร่วมกันในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพเพื่อเข้ารับการประเมินและได้รับการประกาศให้เป็น ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายและสามารถเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ตลอดจนบุคลากรในวิทยาลัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาความต้องการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
3. เพื่อทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
4. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มี 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. สัมภาษณ์เนื้อหาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้องค์ประกอบและรายการเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

2. การศึกษาความต้องการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จากหัวหน้าแผนก จำนวน 8 คน ครูและบุคลากรวิทยาลัยการอาชีพสตึก จำนวน 63 คน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการดังนี้

1. การยกร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

2. การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

3. ปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

4. การสร้างคู่มือดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

1. ผู้วิจัยได้นำกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ไปทดลองใช้ในวิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 8 แผนก ระหว่างการทดลอง ได้มีการประเมินระดับการปฏิบัติตามกลยุทธ์ฯ จากนั้นนำผลการประเมินไปพัฒนากลยุทธ์ด้วยการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำผลมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะให้สมบูรณ์และนำไปใช้ต่อเพื่อให้วิทยาลัยมีความพร้อมรับการประเมินเป็นศูนย์สถานศึกษาพอเพียง

2. พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ โดยนำผลการประเมินมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการดังนี้

1. ประเมินผลการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยประเมินจากหัวหน้าแผนก จำนวน 8 คน ครูและบุคลากร จำนวน 63 คน รวม 71 คน

2. ประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ปฏิบัติงานของวิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วยหัวหน้าแผนก จำนวน 8 คน ครูและบุคลากร จำนวน 63 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน ตัวแทนนักเรียนนักศึกษา จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดความพึงพอใจสำหรับหัวหน้าแผนกครูและบุคลากรของวิทยาลัย และแบบวัดความพึงพอใจสำหรับนักเรียนนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ประเมินรางวัลที่เกิดจากการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า หัวหน้าแผนก ครูและบุคลากรมีความต้องการกลยุทธ์การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาวิทยาลัยการอาชีพสตึก มีจำนวน 6 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 2) การพัฒนาหลักสูตรโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การพัฒนาผู้เรียนเชิงบูรณาการ 4) การส่งเสริมบุคลากรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีจำนวน 12 องค์ประกอบย่อย จำนวน 52 รายการ และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกองค์ประกอบหลัก

2. ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์พบว่า มีกลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์ คือ 1) การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 2) การพัฒนาหลักสูตรโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การพัฒนาผู้เรียนเชิงบูรณาการ 4) การส่งเสริมบุคลากรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีกลยุทธ์ย่อย 12 กลยุทธ์ จำนวน 52 รายการ

3. ผลการทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

3.1 ผลการประเมินระดับการปฏิบัติในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีระดับการปฏิบัติการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกกลยุทธ์

3.2 ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีการปรับปรุงพัฒนาโดยปรับข้อความในรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำและข้ออื่น ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ายังบกพร่องอยู่ในกลยุทธ์หลักที่ 4 การส่งเสริมบุคลากรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 รายการ กลยุทธ์หลักที่ 5 การจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 รายการ กลยุทธ์ที่ 6 การส่งเสริมผู้เรียนให้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 รายการ

4. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

4.1 ผลการประเมินผลการใช้กลยุทธ์ พบว่า วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ได้รับการประกาศเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อกลยุทธ์ พบว่า ในภาพรวมหัวหน้าแผนกครู บุคลากร นักเรียนนักศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกกลยุทธ์หลัก

4.3 วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษาต้นแบบ จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและรางวัลสถานศึกษาปลอดภัยจากกระทรวงศึกษาธิการ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความต้องการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า หัวหน้าแผนก ครูและบุคลากรวิทยาลัยการอาชีพสตึก มีความบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีจำนวน 6 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 2) การพัฒนาหลักสูตรโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การ

พัฒนาผู้เรียนเชิงบูรณาการ 4) การส่งเสริมบุคลากรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งสอดคล้องกับกรอบความคิดการวิจัยและแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ที่สังเคราะห์ได้จากแนวคิดของนักวิชาการ นักการศึกษา ตลอดจนผลการวิจัยทางการศึกษา เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับความต้องการในการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของหัวหน้าแผนก ครูและบุคลากร ให้มีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริการจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและเชื่อมโยงไปถึงประชาชนเพื่อเป็นการปลูกฝังองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการในการดำเนินชีวิตตามสภาพจริงของสังคมไทยโดยเฉพาะในเรื่องของความพอเพียง ซึ่งจะทำให้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีความยั่งยืนในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับกระทรวง (ธีระ รุญเจริญ, 2557) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางการศึกษาให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทักษะและเจตคติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน จึงทำให้องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสติก จังหวัดบุรีรัมย์ สอดรับกับเกณฑ์การประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

2. ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสติก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มี 6 กลยุทธ์หลัก คือ 1) การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 2) การพัฒนาหลักสูตรโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การพัฒนาผู้เรียนเชิงบูรณาการ 4) การส่งเสริมบุคลากรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีจำนวน 12 กลยุทธ์ย่อย จำนวน 52 รายการ โดยจำแนกกลุ่มรายการของกลยุทธ์ตามหลักการวิเคราะห์แบบระบบ แยกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปัจจัยนำเข้า (Inputs : I) กลุ่มกระบวนการ (Process : P) และกลุ่มผลผลิต (Outputs : O) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างกลยุทธ์ได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นแหล่งข้อมูลจากแนวคิดการพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นแนวคิดสมัยใหม่ที่ได้รับการยอมรับจากนักการศึกษา รวมถึงการเน้นให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและค่านิยมถึงบริบทของสถานศึกษาและผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานจริงเกิดความสะดวกในการปฏิบัติงานและเกิดประสิทธิผลสูง ผู้เชี่ยวชาญจึงมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมมากและมีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับบริตมิ อุทประโคน (2557) ที่ได้พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นที่วัดประสิทธิผลจากความสามารถขององค์กรในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. ผลการทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสติก จังหวัดบุรีรัมย์พบว่า ในภาพรวมหัวหน้าแผนก ครูและบุคลากรมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกกลยุทธ์หลัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์ฯ ทุกกลยุทธ์เป็นไปอย่างเป็นกระบวนการสามารถปรับประยุกต์เข้ากับวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณี ในชุมชนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน รวมถึงสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน

และท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติมีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี ทำให้การปฏิบัติและการบูรณาการกลยุทธ์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงเป็นไปตามขั้นตอนในคู่มือฯ จึงทำให้เกิดประสิทธิผลในทางปฏิบัติ สอดคล้องกับคำตี จันทะเกษ (2554) ที่ได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถประยุกต์เข้ากับบริบทของสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยคำนึงถึงหลักความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้ความพอเพียงอย่างมีเหตุผลผ่านการประเมินจากคณะกรรมการอย่างครบถ้วน ผลการทดลองจึงปรากฏผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสทศ จังหวัดบุรีรัมย์ ระหว่างการทดลอง พบว่า มีการปรับปรุงพัฒนาโดยปรับข้อความในรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำและข้ออื่นๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ายังไม่สมบูรณ์และเหมาะสมให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น จนสามารถนำมาเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนา กลยุทธ์ฯ ได้อย่างมีคุณภาพ

4. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสทศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

4.1 จากการดำเนินงานตามกลยุทธ์ส่งผลให้วิทยาลัยการอาชีพสทศ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับการประกาศให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ถือได้ว่ากลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสทศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีประสิทธิผลสามารถพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพสทศ จังหวัดบุรีรัมย์ สู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิทยาลัยการอาชีพสทศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่สร้างขึ้นทั้ง 6 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์ย่อย ได้ครอบคลุมสอดคล้องกับรายการและเกณฑ์การประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาที่เป็นเครื่องมือประเมินสถานศึกษาทั่วไปเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาเป็นอย่างดี

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อกลยุทธ์ พบว่า ในภาพรวมหัวหน้าแผนกครู บุคลากร นักเรียนนักศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสทศ จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกกลยุทธ์หลัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานร่วมกัน โดยอาศัยกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาหลักสูตรโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาผู้เรียนเชิงบูรณาการ การส่งเสริมบุคลากรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการทำงานร่วมกัน มีความไว้วางใจกัน เป็นการสนองตอบความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สามารถประสานการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี จึงมีความเข้าใจหลักการและวิธีการตามกลยุทธ์อย่างชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ (2557) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาที่มีสังคม บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมในด้านทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี บุคคลสามารถจัดการศึกษาได้อย่างดี ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานกำหนดและได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทุกด้าน สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

4.3 วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษาต้นแบบ จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและรางวัลสถานศึกษาปลอดภัยจากกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเพราะว่าการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ส่งผลให้เกิดครูแกนนำและผู้เรียนแกนนำของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ในองค์กรและต่างองค์กร มีคณะกรรมการดำเนินงานระดับงานในระดับวิทยาลัยที่ชัดเจน มีการทำความร่วมมือกันภายในวิทยาลัยและวิทยาลัยอื่น ผู้เรียนมีพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเพิ่มขึ้นตามที่ ครูและบุคลากรมีพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น หัวหน้าแผนกมีพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือและดำเนินกิจกรรมร่วมกับชุมชน ผู้ปกครองและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งผลให้วิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผ่านการประเมินให้เป็นสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษาต้นแบบ จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและได้รับการประเมินให้เป็นสถานศึกษาปลอดภัยจากกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอแนะ

1. วิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีบริบทคล้ายกัน สามารถใช้กลยุทธ์ฯ นี้เพื่อจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถของแต่ละกลุ่มบุคคล เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่บูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาสู่สถานศึกษาต้นแบบและศูนย์การเรียนรู้ให้บรรลุผลสำเร็จต่อไป
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในพัฒนาสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ)*. กรุงเทพฯ : สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
- คำดี จันทะเกษ. (2554). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิต บัณฑิต (การบริหารและพัฒนาการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). *รายงานการวิจัยโครงการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของโรงเรียนศูนย์สถานศึกษาพอเพียง*. นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- มุลนิธิยุวสถิรคุณ. (2560). *การประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2561, สืบค้นจาก <http://www.pnbpeo.go.th/grp/scout/wp-content/uploads/2>
- รัศมี อุกประโคน. (2557). *การพัฒนาแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต บัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2561, สืบค้นจาก <http://www.vec.go.th/th-th/>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)*. กรุงเทพฯ : สกยบัญชี.